

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A DOUA

CAUZA LITSCHAUER v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 25092/15)

HOTĂTÂRE

STRASBOURG

13 noiembrie 2018

Această hotărâre este definitivă. Ea poate suferi modificări de formă.

În cauza Litschauer v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), statuând într-o Cameră compusă din:

Robert Spano, *Președinte*,

Julia Laffranque,

Ledi Bianku,

Işıl Karakaş,

Valeriu Grițco,

Jon Fridrik Kjølbro,

Stéphanie Mourou-Vikström, *judecători*,

și Stanley Naismith, *Grefier al Secției*,

Deliberând la 9 octombrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 25092/15) versus Republica Moldova, depusă la Curte în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către un cetățean austriac, dl Martin Litschauer („reclamantul”), la 12 mai 2015.

2. Reclamantul a fost reprezentat de dl A. Bivol și dna E. Munteanu, avocați în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul său, dl O. Rotari.

3. Reclamantul a pretins, în particular, că ar fi fost arestat în lipsa unei suspiciuni rezonabile că ar fi comis o infracțiune și că detenția sa fusese contrară legislației naționale. De asemenea, el a invocat că arestul preventiv nu s-a bazat pe motive relevante și suficiente, întemeindu-și cererea pe Articolul 5 §§ 1 și 3 din Convenție.

4. La 12 iulie 2017 cererea a fost comunicată Guvernului. La aceeași dată Guvernul Austriei a fost informat despre dreptul său de a interveni în proceduri în conformitate cu Articolul 36 § 1 din Convenție și Articolul 44 § 1 (b) din Regulamentul Curții, însă el nu și-a exprimat intenția de a se prevala de acest drept.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1979 și locuiește la Chișinău.

6. La momentul desfășurării evenimentelor reclamantul administra o companie din Moldova a cărei activitate consta în difuzarea show-urilor erotice prin video-chat la Chișinău. Aceasta angaja femei tinere în calitate de modele pentru a prezenta clienților din afara Moldovei, contra plată, show-uri erotice prin intermediul camerelor web.

7. La 5 martie 2015 reclamantul a fost reținut și învinuit de proxenetism.

8. La 7 martie 2015, la demersul procurorului, Judecătoria Centru a dispus arestul preventiv al reclamantului pentru o perioadă de treizeci de zile. Reclamantul a declarat recurs împotriva încheierii și a invocat că arestul său nu s-a bazat pe o suspiciune rezonabilă de comitere a unei infracțiuni. El a susținut că nu putea fi învinuit de proxenetism, deoarece femeile-modele angajate de către el nu practicau prostituția. El a indicat că procurorul și instanța de judecată care a dispus aplicarea arestului au interpretat extensiv prevederile Codului penal cu privire la infracțiunea de proxenetism. De asemenea, el a invocat că jurisprudența existentă a instanțelor naționale nu conținea nimic care să asimileze activitatea de video-chat erotic cu prostituția ori proxenetismul. De asemenea, reclamantul a susținut că nu existau motive relevante și suficiente pentru a-l plasa în arest preventiv.

9. La 16 martie 2015 Curtea de Apel Chișinău a respins recursul reclamantului și a indicat că existau temeiuri de a crede că reclamantul putea să se eschiveze sau să influențeze urmărirea penală. Instanța nu a răspuns la argumentul reclamantului cu privire la lipsa unei suspiciuni rezonabile și interpretarea extensivă a legii penale.

10. La 31 martie 2015 Judecătoria Centru a admis demersul procurorului și a prelungit arestul reclamantului cu încă treizeci de zile. Reclamantul a declarat recurs în baza aceluiași temeiuri ca prima dată. Cu toate acestea, recursul a fost respins de către Curtea de Apel la 7 aprilie 2015.

11. La o dată nespecificată reclamantul a depus o cerere *habeas corpus*, care a fost admisă de către Judecătoria Centru la 27 aprilie 2015; reclamantul a fost eliberat din arest.

12. În cadrul procedurilor reclamantul a explicat că, până a începe afacerea cu video-chat, el consultase un avocat pentru a se asigura că această activitate era legală în Moldova; el a fost asigurat că activitatea respectivă nu era ilegală. De asemenea, reclamantul a invocat că el cunoștea despre numeroase afaceri similare în Chișinău, ceea ce i-a întărit convingerea că acea activitate nu era ilegală.

13. La 30 decembrie 2016 Judecătoria Centru a recunoscut reclamantul vinovat de cele incriminate, însă procesul penal de învinuire a fost încetat în baza unei legi cu privire la amnistie. Una din condițiile pentru aplicarea amnistiei era recunoașterea vinei de către reclamant și căința activă. Reclamantul nu a declarat apel împotriva acestei decizii.

14. La examinarea cauzei, instanța a solicitat opinia Agenției de Stat pentru Protecția Moralității cu privire la faptul dacă acțiunile comise de către femeile-modele angajate de către reclamant puteau fi calificate ca prostituție

și, prin urmare, dacă activitatea reclamantului putea fi calificată ca proxenetism. Opinia din 21 octombrie 2015, care a constituit elementul-cheie pentru condamnarea reclamantului și utilizat ulterior în alte cauze similare, menționa că acțiunile femeilor-modele angajate de către reclamant puteau fi considerate ca acte de prostituție, deoarece clienții puteau obține satisfacție sexuală ca rezultat al performanței modelelor și că modelele fuseseră plătite pentru aceste acte. Prin urmare, faptul că reclamantul a obținut un venit în urma acestei activități putea fi considerat ca proxenetism.

II. DREPTUL INTERN ȘI PRACTICA RELEVANTĂ

15. Prostituția este ilegală în Moldova, însă nu constituie o infracțiune. Aceasta este considerată o contravenție conform articolului 89 din Codul Contravențional, care prevede următoarele:

Practicarea prostituției

“(1) Practicarea prostituției se sancționează cu amendă de [800 – 1,200 lei] sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 ore.

(2) Persoana angajată în prostituție contrar voinței sale este degrevată de răspundere contravențională.”

16. În același timp, proxenetismul este o infracțiune incriminată în baza articolului 220 din Codul penal și se pedepsește cu închisoare de până la 10 ani. Acesta e definit ca îndemnul sau determinarea la prostituție ori înlesnirea practicării prostituției, ori tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană.

17. În Comentariul la Codul Penal, editat în 2005 și elaborat de câțiva judecători și profesori în drept experimentați, capitolul cu privire la infracțiunea de proxenetism descria prostituția ca practicarea raporturilor sexuale contra plată.

18. Articolul 3 din Codul Penal, intitulat „Principiul legalității”, prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.

Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise”.

19. La 18 iunie 2015 Judecătoria Centru a pronunțat o sentință de achitare în cauza penală împotriva *Briscoe și Zagnitco* (cauza nr. 1-279/15); învinuții fuseseră acuzați de proxenetism pentru administrarea unei afaceri de video-chat erotic, identică cu cea în cauza reclamantului. Unele pasaje relevante din hotărârea instanței prevăd următoarele:

„În dreptul penal al Republicii Moldova lipsește o interpretare oficială a noțiunii de prostituție...”

Ca și în cazul noțiunii de „prostituție”, Codul penal nu definește noțiunea de „act sexual” ...

Deși difuzarea spectacolelor pornografice în regim online poate provoca satisfacție sexuală, ea nu poate fi considerată ca „act sexual” care să cadă sub incidența prevederilor Codului penal... O condiție obligatorie a „actului sexual” este existența unui contact fizic între două corpuri. Totuși, deoarece aceasta nu a avut loc în prezenta cauză, [acțiunile modelelor în fața camerelor web] nu pot fi considerate ca prostituție.

Prin urmare [inculpații] nu pot fi trași la răspundere penală pentru [proxenetism].”

20. La 30 octombrie 2015 Curtea de Apel Chișinău a casat sentința menționată *supra*, constatând că acțiunile modelelor în fața camerelor web constituiau acte de prostituție, și a condamnat inculpații pentru proxenetism. Pentru a ajunge la această concluzie, Curtea de Apel s-a bazat pe aceeași opinie a Agenției de Stat pentru Protecția Moralității ca în cazul reclamantului. Ambii inculpați au fost condamnați la doi ani și opt luni de închisoare, iar în privința unuia dintre ei executarea pedepsei a fost suspendată condiționat. Curtea Supremă de Justiție a menținut condamnarea print-o decizie definitivă din 21 iunie 2016.

21. La 14 iulie 2016 Judecătoria Ciocana a pronunțat o sentință de achitare în cauza penală împotriva lui *Isachi* (cauza nr. 1-449/15); învinuitul fusese acuzat de proxenetism pentru administrarea unei afaceri de video-chat erotic, identică cu cea în cauza reclamantului. Instanța a constatat că, din moment ce nu avusese loc un act sexual dintre modelele în fața camerelor web și clienții lor, ele nu au comis acte de prostituție. Prin urmare, angajatorul lor, inculpatul, nu putea fi învinuit de proxenetism.

22. La 13 septembrie 2016 Curtea de Apel Chișinău a casat sentința menționată *supra*. Ea a recunoscut inculpatul vinovat de comiterea infracțiunii de proxenetism, însă a dispus încetarea procesului penal în privința lui pe motivul intervenirii amnistiei.

23. În decizia nr. 36 din 19 aprilie 2018, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a exprimat o opinie similară cu cea din comentariul Codului Penal (a se vedea paragraful 17 *supra*), *id est* având în vedere lipsa unui contact fizic, antrenarea în video-chat erotic nu putea fi considerată prostituție. Potrivit Curții Constituționale, asemenea acțiuni puteau fi calificate ca difuzarea produselor pornografice.

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 5 DIN CONVENȚIE

24. Reclamantul s-a plâns că detenția sa între 3 martie și 27 aprilie 2015 nu a fost legală și/sau nu s-a bazat pe o suspiciune rezonabilă că el ar fi comis o infracțiune ori pe motive relevante și suficiente, potrivit exigențelor

Articolului 5 §§ 1 și 3 din Convenție. Pasajele pertinente ale Articolului 5 din Convenție prevăd următoarele:

“1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

(a) dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;

(b) dacă a făcut obiectul unei arestări sau al unei dețineri legale pentru nesupunerea la o hotărâre pronunțată, conform legii, de către un tribunal ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănui că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

(d) dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărâtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în scopul aducerii sale în fața autorității competente;

(e) dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;

(f) dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.

...

3. Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) ... are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.

...”

A. Admisibilitatea

25. Curtea constată că această plângere nu este în mod vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 a) din Convenție. Ea notează că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, ea trebuie declarată admisibilă.

B. Fondul

1. Susținerile părților

26. Reclamantul a invocat că detenția sa nu a fost legală și/sau bazată pe o suspiciune rezonabilă că el ar fi comis infracțiunea de proxenetism. La momentul desfășurării afacerii sale nu existau prevederi legale în Codul penal care ar fi stabilit în mod clar că prestarea serviciilor de video-chat erotic putea

fi considerată prostituție. Cele două cauze prezentate de către Guvern au fost examinate de instanțe un an mai târziu, prin urmare a fost imposibil de prevăzut că activitatea sa putea avea o tentă infracțională.

27. Guvernul a indicat că noțiunea de prostituție nu era definită în dreptul intern și urma să fie interpretat de către judecători. În hotărârile definitive din 21 iunie 2016 și, respectiv, 13 septembrie 2016, Curtea Supremă și Curtea de Apel Chișinău au constatat în cauzele *Briscoe și Zagnitco și Isachi* că activitatea modelelor de video-chat erotic constituia prostituție în sensul articolului 89 din Codul contravențional. În consecință, obținerea de către reclamant a unui venit în urma actelor de prostituție comisă de angajații săi constituia proxenetism. Având în vedere că reclamantul nu a negat faptele incriminate lui, exista o suspiciune rezonabilă că el a comis infracțiunea de proxenetism.

2. Aprecierea Curții

28. Atunci când se pune în discuție privarea de libertate, este deosebit de important să se respecte principiul general al securității raporturilor juridice. În consecință, este esențial să fie clar definite condițiile lipirii de libertate în baza dreptului intern și ca legea însăși să fie previzibilă în aplicarea sa pentru a întruni criteriul de „legalitate”, stabilit de către Convenție, care impune ca orice lege să fie suficient de precisă pentru a permite unei persoane – în caz de necesitate, consiliată corespunzător – să prevadă, într-un mod rezonabil în circumstanțele cauzei, consecințele care pot deriva dintr-o acțiune anumită (a se vedea *Medvedyev și alții v. Franța* [MC], nr. 3394/03, § 80, CEDO 2010; *Creangă v. România* [MC], nr. 29226/03, § 120, 23 februarie 2012; *Del Río Prada v. Spania* [MC], nr. 42750/09, § 125, CEDO 2013; și *Khlaifia și alții v. Italia* [MC], nr. 16483/12, § 92, 15 decembrie 2016).

29. Revenind la circumstanțele prezentei cauze, Curtea notează că reclamantul a fost menținut în arest preventiv timp de cincizeci și trei de zile, fiind bănuit de comiterea infracțiunii de proxenetism. Curtea va examina mai întâi dacă faptele imputate lui cădeau sub incidența definiției unei infracțiuni care să fie suficient de accesibilă și previzibilă.

30. Principalul argument de apărare al reclamantului la reținere și, ulterior, în procesul penal se baza pe faptul că el nu putea fi tras la răspundere penală pentru proxenetism, deoarece modelele angajate de către el pentru video-chat nu practicau prostituția. Principala chestiune dezbătută în procesul penal era dacă vânzarea prezentărilor erotice prin internet putea constitui prostituție potrivit articolului 89 din Codul contravențional. Instanțele care au examinat aplicarea arestului nu au considerat necesar de a exprima o viziune în acest sens și au tratat argumentul reclamantului prin tăcere.

31. Părțile nu contestă faptul că legislația națională nu stabilește o definiție a prostituției și nu conține prevederi referitoare la show-uri erotice prin video-chat. Cu toate acestea, în viziunea Guvernului consecințele activității reclamantului erau previzibile în baza jurisprudenței instanțelor naționale.

32. Curtea a examinat jurisprudența națională relevantă și notează că prima cauză similară cu prezenta este *Briscoe și Zagnitco*, care s-a finalizat cu hotărârea Judecătoriai Centru din 18 iunie 2015 (a se vedea paragrafele 19 și 20 *supra*), *id est* câteva luni după finalizarea arestului preventiv în prezenta cauză. În acea cauză, instanța a considerat că prestarea serviciilor erotice online prin video-chat nu putea fi considerată ca prostituție, deoarece niciun contact sexual nu avusese loc între modele și clienții lor. Sentința menționată a fost casată de către Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 30 octombrie 2015, în urma unei interpretări diferite a noțiunii de act sexual și prostituție de către Agenția de Stat pentru Protecția Moralității. La 21 iunie 2016 Curtea Supremă a menținut decizia Curții de Apel.

33. În cauza *Isachi*, la 14 iulie 2015 Judecătoria Ciocana a adoptat o abordare similară în interpretarea noțiunii de prostituție ca prima instanță în cazul *Briscoe și Zagnitco* și a achitat inculpatul (a se vedea paragrafele 21 și 22 *supra*). Sentința a fost ulterior casată de către Curtea de Apel Chișinău la 13 septembrie 2016. După cum se poate observa, ambele hotărâri au fost adoptate după încheierea procedurii cu privire la arestul preventiv în prezenta cauză.

34. Dezbaterile cu privire la interpretarea noțiunii de prostituție pare să fie încă în derulare în Moldova, ținând cont de intervenția Curții Constituționale (a se vedea paragraful 23 *supra*), care a exprimat o opinie diferită, potrivit căreia, în lipsa unui contact fizic, show-urile erotice prin video-chat nu pot fi considerate ca acte de prostituție.

35. În lumina celor redate, Curtea notează în primul rând că circumstanțele prezentei cauze antedatează jurisprudența indicată de către Guvern în susținerea poziției sale. În al doilea rând, se constată că întrebarea dacă show-urile erotice prin video-chat constituie acte sexuale și, prin urmare, prostituție conform articolului 89 din Codul contravențional este deocamdată în plină dezbateră. În asemenea circumstanțe, Curtea conchide că legislația relevantă nu prevedea suficiente repere și nu era formulată cu un anumit grad de precizie, impus de Convenție, pentru a satisface cerința de „legalitate” prevăzută de către Convenție (a se vedea, *a contrario*, *Steel și alții v. Regatul Unit*, 23 septembrie 1998, § 55, *Rapoarte de hotărâri și decizii 1998-VII*). Prin urmare, reclamantul nu putea în mod rezonabil să prevadă consecințele acțiunilor sale, chiar și cu o consiliere juridică adecvată. Ținând cont de acestea, Curtea ajunge la concluzia că detenția reclamantului nu a fost legală potrivit legislației naționale și că a avut loc o încălcare a Articolului 5 § 1 din Convenție.

36. Ținând cont de aceste constatări, Curtea nu consideră necesar să examineze separat dacă detenția reclamantului s-a bazat pe o suspiciune rezonabilă că el ar fi comis o infracțiune și, în consecință, nici plângerea reclamantului în baza Articolului 5 § 3 din Convenție.

II. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

37. Articolul 41 din Convenție prevede următoarele:

“Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudicii

38. Reclamantul a pretins 15000 de euro (EUR) pentru prejudiciul moral.

39. Guvernul a contestat suma pretinsă de către reclamant pentru prejudiciul moral, considerând-o excesivă.

40. Curtea consideră că reclamantul a suferit stres și frustrare din cauza încălcării constatate și îi acordă EUR 8000 pentru prejudiciul moral.

B. Costuri și cheltuieli

41. De asemenea, reclamantul solicită EUR 2000 pentru costuri și cheltuieli pe care pretinde că le-a suportat în fața Curții.

42. Guvernul consideră că această sumă este excesivă.

43. Ținând cont de documentele în posesia sa, Curtea consideră rezonabil să acorde întreaga sumă solicitată pentru costuri și cheltuieli.

C. Penalități

44. Curtea consideră oportun ca rata dobânzilor de întârziere să fie stabilită conform ratei dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA,

1. *Declară*, în unanimitate cererea admisibilă;
2. *Hotărăște*, cu cinci voturi contra două, că a avut loc o încălcare a Articolului 5 § 1 din Convenție;
3. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu este necesar de examinat plângerea în baza Articolului 5 § 3 din Convenție;
4. *Hotărăște*, cu cinci voturi contra două,

(a) că Statul reclamat trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data când hotărârea va deveni definitivă în conformitate cu Articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume care urmează a fi convertite în lei moldovenești la rata aplicabilă la data transferului:

(i) EUR 8000 (opt mii de euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral;

(ii) EUR 2000 (două mii de euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru costuri și cheltuieli;

(b) că, la expirarea celor trei luni menționate mai sus și până la executarea hotărârii, urmează să fie achitată o penalitate adițională sumelor de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

5. *Respinge* restul pretențiilor cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 13 noiembrie 2018, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Stanley Naismith
Grefier

Robert Spano
Președinte

În conformitate cu Articolul 45 § 2 din Convenție și Articolul 74 § 2 din Regulamentul Curții, la prezenta hotărâre este anexată opinia disidentă comună a judecătorilor Spano și Kjølbros.

R.S.
S.H.N.

OPINIA DISIDENTĂ COMUNĂ A JUDECĂTORILOR SPANO ȘI KJØLBRO

1. Chestiunea juridică ridicată de către prezenta cauză este dacă reclamantul a fost deținut începând cu 5 martie 2015, când a fost reținut, până la 27 aprilie 2015, când a fost eliberat din arest preventiv, „în baza unei suspiciuni rezonabile că a comis o infracțiune”, *id est* infracțiunea de proxenetism. În opinia majorității, acesta nu a fost cazul și, în consecință, ei au constatat încălcarea Articolului 5 § 1 (c) din Convenție. Din considerentele menționate *infra*, ne exprimăm în mod respectuos dezacordul. În opinia noastră, detenția reclamantului a fost legală în sensul Articolului 5 § 1 (c).

2. O „suspiciune rezonabilă” că o infracțiune a fost comisă, menționată la Articolul 5 § 1 (c) din Convenție, are un aspect factic și un aspect juridic.

3. Cu referire la aspectul factic, o „suspiciune rezonabilă” presupune existența unor fapte sau informații care ar convinge un observator obiectiv că o anumită persoană ar fi comis o infracțiune. De regulă, problematica în această privință apare la nivelul circumstanțelor. Prin urmare, întrebarea este dacă arestul și detenția s-au bazat pe elemente suficient de obiective pentru a justifica o „suspiciune rezonabilă” că faptele discutate au avut loc în realitate (a se vedea, de exemplu, *Wloch v. Polonia*, nr. 27785/95, § 108, CEDO 2000-XI). Acest aspect al unei „suspiciuni rezonabile” nu este o problemă în prezenta cauză, în care nu este disputat faptul că reclamantul administra o afacere de video-chat erotic care angaja femei tinere în calitate de modele și care prezentau clienților, contra plată, show-uri erotice prin intermediul camerelor web.

4. Cu referire la aspectul juridic, *id est* aspectul problematic în prezenta cauză, existența unei „suspiciuni rezonabile” impune ca faptele reținute să poată fi în mod rezonabil considerate o infracțiune, care ar cădea sub incidența unei prevederi ale Codului penal care ar descrie o conduită infracțională. Prin urmare, în mod evident nu ar putea exista o „suspiciune rezonabilă” dacă acțiunile sau faptele imputate persoanei arestate nu constituiau o infracțiune, la momentul producerii lor. În prezenta cauză întrebarea este dacă detenția reclamantului a fost „legală” în sensul Articolului 5 § 1. Convenția se referă aici în special la legislația națională, însă impune totodată ca orice măsură care privează o persoană de libertatea sa să fie compatibilă cu scopul Articolului 5, *id est* de a proteja persoana împotriva arbitrariului (a se vedea, de exemplu, *Wloch v. Polonia*, citată *supra*, § 109).

5. În cazul în care, exercitând controlul său de supraveghere asupra respectării dreptului intern, Curtea ajunge la concluzia că faptele nu pot fi considerate în mod rezonabil ca fiind sub incidența unei prevederi din legea penală, pe care se bazează autoritățile naționale, ea va ajunge la concluzia că detenția a fost ilegală (a se vedea, de exemplu, *Lukanov v. Bulgaria*, 20 martie 1997, §§ 43-45, *Rapoarte de hotărâri și decizii 1997-II*, și *Kandzhov*

v. *Bulgaria*, nr. 68294/01, § 59-62, 6 noiembrie 2008). Deși este în primul rând de competența autorităților naționale, în special a instanțelor, să interpreteze și să aplice dreptul intern, potrivit Articolului 5 § 1, nerespectarea legislației naționale determină o încălcare a Convenției și Curtea poate și, prin urmare, trebuie să verifice dacă legea a fost respectată (a se vedea, *inter alia*, *Mooren v. Germania* [MC], nr. 11364/03, § 73, 9 iulie 2009). Acestea fiind spuse, Curtea va accepta, de regulă, interpretarea și aplicarea legii de către instanțele naționale, dacă aceasta nu este arbitrară sau vădit nerezonabilă (a se vedea, de exemplu, *Paci v. Belgia*, nr. 45597/09, § 73, 17 aprilie 2018).

6. Reclamantul a fost învinuit de comiterea infracțiunii de „proxenetism”. Potrivit articolului 220 din Codul penal, proxenetismul este definit ca „îndemnul sau determinarea la prostituție ori înlesnirea practicării prostituției, ori tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană”. Cu alte cuvinte, infracțiunea de „proxenetism” este legată de „prostituție”. În Moldova, prostituția este considerată o contravenție potrivit articolului 89 din Codul contravențional, care, totodată, nu prevede o definiție a „prostituției” sau a „practicării prostituției”.

7. În opinia procurorului, acțiunile săvârșite de către reclamant, *id est* administrarea unei afaceri de video-chat erotic prin angajarea unor femei tinere în calitate de modele, care prezentau clienților, contra plată, show-uri erotice în fața camerelor web, constituiau proxenetism. Pe de altă parte, reclamantul considera că modelele nu practicau prostituția, deoarece activitatea de video-chat erotic nu putea fi asimilată cu prostituția.

8. În constatarea unei încălcări, majoritatea s-a bazat pe următoarele argumente: (1) legislația națională nu prevede o definiție a „prostituției” (a se vedea paragraful 31 din hotărâre); (2) evenimentele din cazul reclamantului antedatează ulterioara dezvoltare a jurisprudenței cu privire la sensul „prostituției” (a se vedea paragraful 32); (3) sensul „prostituției” a fost dezbătut la nivel național (a se vedea paragrafele 32-33); și, (4) în decizia sa din 19 aprilie 2018, Curtea Constituțională a exprimat opinia că, ținând cont de lipsa unui contact fizic, practicarea video-chat-ului erotic nu putea fi considerată ca prostituție (a se vedea paragraful 34), (o opinie care pare să fie contrară deciziei Curții Supreme de Justiție din 21 iunie 2016). În viziunea noastră, aceste argumente sunt insuficiente pentru a ajunge la concluzia că reclamantul nu a fost deținut în baza unei „suspiciuni rezonabile” că ar fi comis infracțiunea de „proxenetism”.

9. Faptul că legislația națională nu prevedea o definiție a „prostituției” în sine nu este decisiv. Mai mult ca atât, faptul că anume cauza reclamantului ar fi fost prima de acest gen și că nu existau precedente pertinente nu este decisiv pentru aprecierea „suspiciunii rezonabile” și a legalității detenției.

10. Prin urmare, potrivit Articolului 7 din Convenție, în aprecierea previzibilității unei interpretări judiciare, Curtea a constatat în repetate rânduri că nu ar trebui să fie acordată importanță lipsei precedentelor comparabile (a se vedea *K.A. și A.D. v. Belgia*, nr. 42758/98 și 45558/99, §§

55-58, 17 februarie 2005, și *Huhtamäki v. Finlanda*, nr. 54468/09, §§ 46-54, 6 martie 2012). Atunci când instanțele naționale trebuie să interpreteze o prevedere a legii penale pentru prima dată, interpretarea domeniului de aplicare a infracțiunii care a fost coerentă cu esența acelei infracțiuni trebuie, de regulă, să fie considerată previzibilă (a se vedea *Jorgic v. Germania*, nr. 74613/01, § 109, CEDO 2007-III). Chiar și o nouă interpretare a domeniului de aplicare a unei infracțiuni existente poate fi considerată în mod rezonabil previzibilă în sensul Articolului 7, cu condiția ca aceasta să fie rezonabilă din punct de vedere al dreptului intern și conformă cu esența infracțiunii (a se vedea *Khodorkovskiy și Lebedev v. Rusia*, nr. 11082/06 și 13772/05, §§ 791-821, 25 iulie 2013). Curtea a urmat o abordare similară în aprecierea legalității unei ingerințe potrivit altor prevederi din Convenție (a se vedea, de exemplu, *Kudrevičius și alții v. Lituania* [MC], nr. 37553/05, § 115, CEDO 2015, cu privire la Articolul 11 din Convenție).

11. Ceea ce este decisiv este dacă autoritățile naționale, mai întâi procurorul la solicitarea arestului preventiv și, ulterior, instanțele naționale la dispunerea acestuia, puteau „în mod rezonabil să fi crezut” că faptele comise de către reclamant reprezentau proxenetism (a se compara cu *Kandzhov v. Bulgaria*, nr. 68294/01, § 60, 6 noiembrie 2008) sau, pentru a folosi terminologia Articolului 7, dacă pentru ele era, într-o măsură rezonabilă, „previzibil” că faptele comise puteau să cadă sub incidența proxenetismului și dacă interpretarea legislației naționale de către instanțele naționale era coerentă cu „esența” infracțiunii.

12. În viziunea noastră, este o chestiune de interpretare dacă „prostituția” presupune contact fizic direct sau dacă aceasta poate la fel include obținerea unei satisfacții sexuale în rezultatul performanței unui model, prezentat prin video-chat erotic contra plată. În viziunea noastră, nu este nimic arbitrar sau nerezonabil în ultima și mai extensivă interpretare, care a fost dată de către instanțele naționale în cazul reclamantului. În plus, o astfel de interpretare a noțiunii de „prostituție” pare coerentă cu esența infracțiunii, care urmărește protejarea persoanelor, în special a femeilor, de exploatare sexuală și economică. Interpretarea cu referire la arestul preventiv al reclamantului, făcută de către prima instanță și cea de apel, a corespuns cu opinia ulterioară din 21 octombrie 2015 a Agenției de Stat pentru Protecția Moralității, potrivit căreia acțiunile femeilor-modele angajate de către reclamant puteau fi considerate ca acte de prostituție, prin faptul că acei clienți puteau obține satisfacție sexuală în rezultatul performanțelor modelelor și din motivul că modelele erau plătite pentru acele acțiuni (a se vedea paragraful 14 din hotărâre). Aceasta a fost la fel confirmat ulterior nu doar în sentința din 30 decembrie 2016, prin care reclamantul a fost condamnat (a se vedea paragraful 13), sentință necontestată de către reclamant prin depunerea unei cereri de apel, dar la fel și în alte cauze similare (deciziile Curții de Apel din 30 octombrie 2015 și 13 septembrie 2016 (a se vedea paragraful 20 și

respectiv 22)) și, în special, de către Curtea Supremă de Justiție în decizia sa din 21 iunie 2016 (a se vedea paragraful 20).

13. Prin urmare, în viziunea noastră, reclamantul a fost deținut legal, „existând o suspiciune rezonabilă că a comis o infracțiune”, și că nu era nimic arbitrar sau nerezonabil în interpretarea dreptului intern de către instanțele naționale (a se vedea *Wloch v. Polonia*, citată *supra*, § 116), și această interpretare pare în mod rezonabil previzibilă (a se vedea *Kandzhov v. Bulgaria*, citată *supra*, § 60) și coerentă cu esența infracțiunii de proxenetism (a se vedea *Jorgic v. Germania*, citată *supra*, § 109).

14. Pentru a concluziona, noi considerăm că raționamentul majorității este problematic din următoarele motive. În primul rând, majoritatea nu acordă o atenție suficientă textului Articolului 5 § 1 (c) din Convenție, care impune doar o „suspiciune rezonabilă”, nu și o bază suficientă pentru o condamnare, și este în primul rând de competența instanțelor naționale să interpreteze și să aplice dreptul intern. În al doilea rând, din raționamentul majorității, potrivit căruia reclamantul „nu putea în mod rezonabil să prevadă, chiar cu o consiliere juridică adecvată, consecințele acțiunilor sale” (a se vedea paragraful 35), rezultă în mod logic și cel puțin implicit că, în viziunea majorității, nu doar detenția reclamantului, dar și condamnarea sa ulterioară, a fost ilegală. Din considerentele prezentate *supra*, noi am votat împotriva unei încălcări a Articolului 5 § 1 (c). În viziunea noastră, o anumită considerație trebuie acordată autorităților naționale, inclusiv procurorilor și instanțelor naționale, pentru modul în care ei interpretează și aplică legislația internă în lumina condițiilor actuale și a schimbărilor de circumstanțe în societate, cu condiția ca o astfel de interpretare să fie suficient de previzibilă și în concordanță cu esența infracțiunii, care în speță este asigurarea unei protecții suficiente pentru femeile vulnerabile împotriva exploatării sexuale și economice.